

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytüzsdákban.

A záróra.

A hatóság figyelmébe.

A kávéházak és vendéglők zárórájához akarunk néhány szóval hozzászólni.

Talán a multkor még mindig elintézetlen — katonai kardaffért is választ-hatnánk kiinduló pontnak. Talán a legutóbbi esküdtszéki tárgyalás okairól beszélhetnénk, a hol mindenütt az alkohol mértéktelen élvezete volt a társadalom ellen elkövetett bűnöknek: gyilkosságoknak, halált okozó súlyos testi sértésnek oka. Szólhatnánk talán a városközönségnyugalomának indokolatlan zavarásáról. Mindez önként kínálkozik föl. Mellettünk áll a város közönségének túnyomóan nagy része, jól tudjuk, hogy egyhangulag helyesli, ha a hatóság a dorbézolásoknak legalább némileg határt szab.

Különös dolog, hogy van nekünk egy hatóságilag megalkotott, ministerileg jóváhagyott szabályrendeletünk, a melynek értelmében a vendéglők és kávéházak éjjel után 1 óráig maradhatnak nyitva. A további nyitvatartás hatósági engedélyhez van kötve. Ezt a szabályrendeletet azonban a rendőrség sohasem hajtotta végre.

Az előző kormányzat alatt volt egy egyszerű elv, a melyet egyik közgyűlési felszólalásom alkalmával a volt pol-

gármester nekem is a fejemhez magyarázott:

A vendéglősöket és kávéháztulajdonosokat, társadalmunk ezen jelentős osztályát nem szabad kenyérkeresetüktől megfosztani. Továbbá: a városnak egyik jelentős jövedelme a fogyasztási adókból folyik, ezt pedig nem szabad megcsönkíteni.

Valóban nagyszerű okoskodás!

Azokra, akik az ilyen alkalmakkor tönkremennek, senki nem gondol; nélkülszülő családjaiknak könnyeit senki le nem törli; az általuk emberéletben és vagyonban okozott kárt senki nem értékeli, de hogy az italból befolyó fogyasztási adójövedelem ne csökkenjen — azt a hatóság első sorban vette figyelembe.

Kinek van nálunk ma akkora jövedelme, hogy nap-nap után, vagy mondjuk csak hetenkint is megengedhetné magának azt a passziót, hogy a reggeli órákig dáriódózzék? Talán Grünfeld Jakabnak! De Grünfeld Jakab okosabb, semhogy ilyesmit cselekedjék. Kishivatalnokok, iparosok stb. engedik meg maguknak ezt a passziót — s e mellett állandóan döngeti ajtóinkat a panasz, hogy a kishivatalnokok srssa kétségbeejtő, hogy az ipar a züllesztélére jutott.

Németország birodalmi kancellárja a minap beszélt a parlamentben arról, hogy mi tette Németországot nagygyá. Nem a

Franciaországtól kicsikart 5 millió hadisarc, nem is a virágzó ipar és kereskedelem, nem a nagy kereset, hanem a takarékoság. Nincs az a sok, ami el ne fogyhatna. S a német nemzet nagy gazdagságában úgy élt, úgy költekezett, mintha feleannyi jövedelme volna. Mi magyarok pedig úgy mulatunk, mintha négyszer annyi jövedelmünk volna.

Hova vezet ez?

Züllesztéshez.

A nemzeteket intező paedagógia jól tudja, hogy a felnőtt ember is bizonyos tekintetben csak gyermek, akit törvények és szabályrendeletek szerint vezetni, nevelni kell, mert különben vesztébe rohan.

A mi hatóságunk is alkalmazza ezt az elvet! Többet használ vele, mint sok mással. Lesznek talán, a kik sugolódni fognak, a nagy általánosság azonban köszönettel fog adózni részben a megmentett vagyonért, másrészt azonban azért is, hogy a hatsóság végre gondoskodik azokról is, a kik egy-egy kávéház vagy vendéglő közelében kénytelenek lakni s kénytelenek éjjelről-éjjelre, reggel 3—4 óráig hallgatni a nagybörgő otromba brummolását, részeg alakok artikulálatlan bömböléseit, jóízlelt, szemérmes, tisztességet sértő viselkedését.

Kérjük tehát a zárórák szigorú betartását.
Egy bizottság tag.

Az inkvizíció.

Mi a valóság a sok hazugság között?

Irta: Petrányi Ferenc tanítóképző-intézet tanár.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —
(Folytatás.)

Miért volt szükséges az inkvizíció?

Hogy a forradalmi jellegű eretnokségek következtében a család, az egyház, az állam alapjai voltak aláásva, ezt nem nehéz átlátni. Ne csodáljuk hát, ha a pogány császárok kivételes szigorúságot alkalmaztak ellenük; de ne csodáljuk azt sem, ha a katolikus egyház legerélyesebben ellene szegült tanáiknak. Ha az egyház nem fejtette volna ki ezekkel a fanatizált hordákkal szemben minden erejét s hagyta volna a családot, államot társadalmat a biztos romlásba jutni, — akkor érhetné őt a jogos szemrehányás. Mert annak megértéséhez ugyan nem kell különös történelmi érzék, hogy ha ezek győztek volna, általános felfordulás, mérhetetlen bajok, a barbárságba és pogányságba való visszaélés lett volna a kimaradhatatlan következmény. Nem

elszórta, hanem rengeteg tömegekben léptek fel; követők voltak minden rendben és rangban, még a fejedelmek közt is. A városokat feldúlták, a templomokat kifosztották, a nőket megbecsenítették, a szentostyákat meggyalázták, gyilkolták és gyújtogattak. Ezek ellenében a szigorú fellépés a középkori állam és egyház részéről nagyon is igazolt. Mit tett hát az egyház velük szemben? Azonnal tüzzel vassal eset nekik? Nem!

Az inkvizíció életbeléptetése.

Az egyház minden tőle tehető megtett, hogy békés uton, a legszelidebb eszközökkel bírja rá őket veszedelmes tanáik feladására és őszinte megtérésre. Közéjük küldte a legkiválóbb férfiakat, pl. clervói Bernátot, hogy meggyőzzék őket az ige hatalmával és visszatérítsék az egyházba.

Azonban a szelidség megalkodottakká tette őket. Új kísérletet tettek. III. Ince pápa Castelnau Pétert küldte közéjük, s ez, hogy működése annál eredményesebb legyen, sz. Domonkos tanácsára szegényen és meztelán ment közéjük.

S az eredmény? 1208-ban meggyilkolták. Ha a békéltető követtel így bántak, ne csodáljuk az általános felháborodást, melynek következmé-

nye az lett, hogy keresztes háborút hirdettek ellenük. Ez a hadjárat nem egyik-másik hitcikkely elvetése miatt indult meg az eretnekek ellen; az akkori keresztény állam és a társadalom létkérdéséről volt szó. A veszedelem nagyságát bizonyítják a hittérítők, követek, püspökök és pápák, a krónikasok s maguknak az eretnekeknek fennmaradt iratai és azon 52 zsinat (köztük 3 egyetemes) melyeket épen ezen időben 1119—1229-ig tartottak.

A királyok és pápák seregei kemény csatákat vívtak ellenük s még így is csak 20 évi harc után sikerült őket politikailag megtörni, de titokban megmaradtak tovább is állam- és egyházellenes törekvéseikben. A személyes szabadság védelme, a közbiztonsági állapotok s a rendőrség intézménye akkortájt más volt mint ma; napirendben voltak az összetűzőkészek az igazhitűek és eretnekek között. Egyrészt, hogy ilyen szomorú vérengzések ne ismétlődjenek, másrészt, hogy e kommunista és anarkista irányú forradalmi tévtan végkép megszűnjék, az 1229-iki toulouse-i tartományi zsinat Romanus pápai követ, számos francia püspök és érsek, VII. Rajmund gróf és a carcassonei tartományi főnök jelenlétében kimondta az inkvizíciónak, mint rendszeres hitnyomozó törvényszéknek

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA, SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4 oldal.

0000101

ÜJDONSAGOK.

— **Szentségimádás** lesz farsang utolsó napjain a főtemplomban. Szentségkítélet minden nap reggel 5 órakor, betétel este 6 órakor. Jöjjetek mindannyian, kik fátáradóztok és terhelve vagytok.

— **Jogtudományi doktor.** Csányi Ödön ügyvédjelölt jeles sikerrel tette le a doktori szigorlatot a kolozsvári tudomány egyetem jogtudományi karán.

— **A Bory szobor kiállítás** sorsjegyeinek huzása, holnap vasárnap d. e. 11 órakor lesz a kath. körben.

— **Pártértekezlet.** A városi párt vasárnap 1909. évi február 21-én délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében értekezlet tart.

A párt ismertetni fogja tagjainak a legközebbi közgyűlés tárgyait; de elérkezettnek látja az időt arra, hogy a párt életképességéről bizonyosságot tegyen.

Városunk érdemes polgármesterének mult évi jelentése oly gazdag tárházat tünteti föl fél-éves áldásos működésének, — és terveinek oly perspektíváját nyitja még előttünk, melyek bizonyosságot tesznek arról, hogy a polgármester a programjában foglaltakat a megvalósítás stádiumába vezérli.

A városi párt a polgármester urat fátáradtságot nem ismerő ügybárgalmában támogatni köteles és kész örömmel veszi ki részét városunk jövőjének kiépítési munkájában.

Ezen okból a karácsonyi beszámolóban felsorolt megvalósítandó alkotások mielőbbi cél-szerű létesítése okából felkéretnek a párt tisztelt tagjai, sziveskedjenek ezen értekezleten bejelenteni, hogy melyik bizottságban óhajtanak részt venni, hogy ennek alabján az mielőbb megalakulhasson és városunkra áldásos munkásságát megkezdhesse.

— **Előadások.** Népakadémia mult vasárnapi előadását Csima Jenő tanárjelölt tartotta, aki el-

felállítását és 45. törvénycikkben körvonalazta jogkörét. Tehát — mint látnivaló — az egyház és állam karöltve járt el a közös veszedelem ellen.

Az inkvizíció perrendtartása.

A püspök nevezzen ki minden plébánia területén egy papot és két-három jó hirnevű világi embert, kiknek kötelessége eskü alatt felügyelni, nincsen-e a plébánia területén eretnek. Ennek kinyomozása végett a gyanus házakat, melléképületeket földalatti helyiségeket át volt szabad kutatniok, s a gyanusok buvóhelyeit lerombolhattak. (Ez nekünk a XX. sz.-ban nagyon keménynek tetszik; de gondoljunk arra, hogy e rendelkezés a háború befejezésének évében s nem formális békekötés után, hanem csaknem a harctéren, a jus belli, a hadi jog alapján bocsátott ki!) Aki ezentul eretneket birtokán rejtget, földi büntetés végett föllebbvalóinak adandó át. Ha valakire nézve az eretnőség gyanuja alaposan bizonyult, a plébános tanuk jelenlétében megjelent házában, átadta neki a törvénybe való idézést. A rá következő vasárnapon a plébániai misén újból felolvasták a megidézést.

Ha az illető a kitűzött határidőn belül önként jelentkezett, egyházi büntetésben részesült (pl. bűnbánó ruha viselése, böjt stb.) Ha önként nem jelentkezett, kiadatott az elfogatási parancs, melyet állami hivatalnokok hajtottak végre. A tárgyalás esküvel vett kezdetét. A vádlottnak meg kellett esküdnie, hogy önmagára és másokra nézve is csak a tiszta igazságot fogja mondani. A terhelő tanuknak is meg kellett esküdniök.

Az állam (mint alább részletesen jelezni fogjuk) az eretnőséget ebben az időben olyan,

vezetes módon fejtegette az ösmagyar jellemeli tulajdonságait. A holnapi előadást Vass József dr. theol. tanár tartja.

A Szabad Liceum a mozgófénykép előadások miatt szünetel a jövő vasárnap.

— **A Fejérmegyei Széchenyi Szövetség** ez uton értesíti a helybeli és vidéki köröket és egyesületeket, hogy megkeresése utján a legnagyobb készséggel küldi a márc. 15-iki ünnepélyre ünnepi szónokot.

— **A vízkárosultaknak.** A székesfehérvári vízaradás által károsultak javára Dr. Saára Gyula polgármester ivén, folytaólag adakoztak 1909. február hó 19 ig:

Gróf Széchenyi Viktor	100— k.
A sz.-fehérvári vörös kereszt egylet	50— k.
A sz.-fehérvári ciszterciák rendháza	10— k.
Dieballa György	10— k.
Özv. Say Istvánné	10— k.
Berki József	3— k.

összesen 130— k.

Az előzőleg már kimutatott adakozások összege 1192.30 k.

Az eddigi adakozások összege 1375.30 k.

— **Gyászrovat.** Részvétel értesülünk, hogy Volf Vincéné, Kelemen Béla főreáliskolai igazgató édesanyja f. hó 18 án 79 éves korában Budapestben elhunyt. Temetése ma d. u. 3 órakor volt a terézkerúti gyászházban.

Leopold Zoltán f. évi február 12-én Nordhausenben, életének 16-ik évében néhány napi szenvedés után tüdőgyuladás következtében elhunyt. Földi maradványait február 14-én ideiglenesen Nordhausenben temették el, később a szekszárdi családi sírboltban adják át az örök pihenésnek.

Savoy Laura francia nyelvmesternő csütörtökön este szélhűdés érte és pár óra múlva elhunyt. Temetése ma d. u. 3 órakor volt a Megyeház utcából. Tanítványai, a kik a város legjobb családjaiból valók voltak, gondoskodtak a magános hölgy földi maradványainak részvételjes eltemetéséről.

— **A vízvezeteki bizottság.** Csütörtöki ülésén, amint már említettük újabb stádiumba lépett a vízvezeték ügye. Lapunk zárta után amíg tovább ülésezett a bizottság, amely Erdős Bódog

vagy még nagyobb büntetésnek minősítette, mint a hazaárulást vagy felségérsérlést. Ezekben a legnagyobb bűnpörökben (crimina excepta) az állam a rendestől sok tekintetben eltérő ügykezelést alkalmazott. Ezeket a kivételes rendszabályokat a világi jogból átvette az inkvizíció is. Tehát nem a zsinatok és nem a pápák találták ki ezeket! Így pl. valamint a világi jog szerint a hazaárulás és felségérsérlés ügyében bárki feljelentette a bűnösét és bárki, — még a ki rendes bűnpöröknel és a polgári törvénykezésnél a tanuk sorából ki volt zárva, — tanuszkodhatott, ugy az inkvizíciónál is tanuszkodhatott az eretnőség bűntügyében akárki. Hogy a bizottság esküre bocsátotta-e a bírak mennyiben adtak vallomásra, egészen más kérdés. Biztos értesülésünk van épen egy eretnőség ellen tartott tartományi zsinatból (beziéri zs. 1246. 45. canon) arra nézve, hogy a hamis tanukat egymásután több vasárnapon át égő gyertyák és harangzúgás mellett kiközösítették, és tanuságtételre nem bocsátották. Egyébként a hamis tanuk büntetése posztból készült nagy vörös nyelv volt, melyet ruháikon kellett hordaniok. (Büntügyben ma is elfogad a törvény tanunak bárkit; csak esküre nem bocsát bizonyos bűntetést előléletű egyéneket!) A világi jog akkor mindenütt használta a nekünk manapság oly borzasztónak tetsző testi-fenyítéket a vallomás kiegészítésére. Ezt az akkori viszonyok között mindenki természetesen találta. Ez volt minden bűnpörnél a legközönségesebb vallatási eszköz. Ezt a felfogást természetesen nem szüntethette meg az inkvizíció sem. Azonban kétségtelen bizonyítékaik vannak arra nézve, hogy a testi fenyíték mint vallató eszköz az inkvizíciónál sokkal kevesebbszer és sokkal szelidebb alakban szerepelt, mint az időjájt bármely más világi törvényeséknél s az eretnekek-

indítványára egyhangulag elhatározta, hogy a vízhatást, általában a vízelőállítására: szükséges műveleteket villanyerőre fogják a vízművet s esetleg olcsóbbá tenni az előállítást. A tervekkel tehát és szerint fogják átalakítani. A bizottság értekezésbe fog lépni a helybeli villanytelep igazgatóságával, hogy a villanyerő bevezetésének módját megbeszéljék. A dolog tisztázása után pályázatot irnak ki a villanyerő előállítására.

— **Uj kántortanító.** Tudósítónk írja: Bár a csáktörényi kántortanító választással kapcsolatban ujabban egész rémhistoriákat regéltek a nép fölzendüléséről, örömmel konstatáljuk, hogy f. hó 18-án megejtett választás legnagyobb rend és csendben folyt le. Hat pályázó közül egyhangulag választották meg Dobrovics Dezso pázmándi osztálytanítót kántortanítónak, aki állását pár nap múlva el fogja foglalni.

— **Meghívó.** A sz. Istvánról címzett székesfehérvári temetkezési társulat f. évi február hó 22-én reggel 7 órakor a belvárosi plebánia-templomban a szt.-miséjét, ugyanaz nap d. e. 10 órakor a belvárosi kath. olvasókör helyiségében az évi közgyűlést és a három utolsó farsangi napon déli 12 órakor pedig a társulati szentségimádást tartja, melyre a társulati tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Uj színművek helyi szerzőktől.** A legközelebbi jövőben két helyi szerző művében is fogunk gyönyörködni. Az egyik veterán emberünk, a derék Lear Király, Békefi István, városi igazgató, régi színész. Csavargó címmel irt egy színművet, a mely románikus tartalmával, dikcióival s különösen népszerű szerzőjével — hisz szűk — nagy vonzerőt gyakorol közönségünkre.

A másikat *Becsület* címmel Tóth Juliska fiatal leány írta, a ki tanítónőnek készült. Atyja Tóth Nándor volt fürdőtulajdonos. A *Becsület* szerzőjét egyik helyi lap hasábjairól jól ismerjük már. Sokszor meglepően csinos verseket ír. Amár más oldalról szinte megöbvenne láttuk, hogy Tóth Juliska az Erdős Rané-féle érzéki szerelem stýlusa s hangulatai mellett írja költeményeit és elbeszéléseit. Ettől eltekintve, a mi inkább fiatalkori tapasztalatlanságának és a hozzá közel állók okos kritikája hiányának tudandó be, Tóth Juliskától még sokat lehet várni. A színészek nagyon dicsérik a *Becsület* színpadra retmettségét.

— **Házilipar városunkban.** Szociális értékű intézmény létesítésén fáradozik Reé István városunk rendőrfőkapitánya. A téli foglalkozás nél-

kel szemben csak kivételes esetekben alkalmazhatták, amiért esetről-esetre a püspökhöz kellett folyamodni.

Különben az ilyen testi fenyíték alatt tett valamást egymagában nem tekintették elégségesnek az iélet meghozásához. Ítélehoztatalnál más szakértő férfiaknak is jelen kellett lenniök. Egészen világos bizonyítékok vagy önkéntes vallomás nélkül soha senkit el nem ítélték és V. Kelemen meghagyására végérvényes ítélet csak akkor lehetett hozni, ha a püspöknek és az inkvizitoroknak a véleménye egybehangzó volt. Az ítélet meghirdetése mindig valamely templomban egy ünnepnapon nagy néptömeg jelenlétében történt. A büntetések közül háromféléte a inkvizitorok maguk is végrehajthattak. Legenyhébb büntetés (poenae comminatoriae) a kiközösítéssel való megfenyegetés volt, kisebb büntetések (p. minores) voltak: kötelező jócselekedetek, böjt, alalmazna, bucsújárás. A pénzbüntetést a narbonne-i zsinat 1244. és IV. Ince pápa (1243—54.) szigorúan megtiltották. Erősebb büntetések voltak már a kiközösítés és megszegyenítések (p. infamantes) pl. megkülönböztető ruha viselése feltűnő sárga keresztel. (A beziéri zsinat 6-ik törvénycikke kiközösítés terhe alatt tiltja e jeleket viselőik kigúnyolását!)

A makacs, visszacsó, lázadást szító eretneket büntetés végett átadták a világi hatóságoknak. A világi törvények vagyoneikobozással, börtönnel, sőt súlyos esetekben máglyával büntették az ilyeneket. Ezek azonban már rendszeren olyanok voltak, a kiket manapság is kivégeznének. Az elítéltek mindenkor jogában állott fel-lebbezni; a pápák csaknem minden esetben enyhítették az ítéletet!

kül élő munkások számára a háziipar bevezetéséről gondoskodik. Tervezett készített erre nézve, amelynek kivételét az ipartestületre, mint a legilletékesebb faktorra bízta. A háziipar állama kórsár fonásból, kalapoktésből, seprűkötésből, gyékény árúk és játék árúk előállításából. Különösen alkalmas volna a háziipar az építő, cserepes munkások számára, akik a 4 téli hónap alatt, amíg szünetel ipari munkájuk, mást sem tesznek, mint a szakegyleteket bujják s végnélkül kutyateremtetik ezt a rozoga társadalmat. A főkapitány által kezdeményezett mozgalom igazán méltánylandó szociális értéket képvisel. Arra akarja rászoktatni a munkást, hogy nem a handabanda, a szociáldemokrata hazudozások, hanem — a jövedelméző munka által éri el jobb megélhetését. A főkapitány egyuttal az is megígerte, hogy a házi ipari üzem nyelbeütésére megszerzi a kormány támogatását, amely más városokban is sokat költ házi ipari célokra. A mint az ipartestület útján értesülünk a munkások egyre jelentkeznek a háziipari üzemre, úgy hogy a jövő télen már virágzó háziiparunk lesz. A dicsérendő mozgalomról mi is felhívjuk iparosaink figyelmét.

— **Ösztöndíj.** A v. tanács kezelésében levő Barkóczy Rosty Mária-féle ösztöndíj Mészáros Otmar gimn. VI. oszt. tanulójának papi pályára való távozása folytán megüresedett. — A ciszt. rend tanári kara az alapító levélben reá ruházott jogánál fogva az ösztöndíjat Polczer Kálmán gimn. II. oszt. tanulónak adományozta.

— **Nyomdász-bál.** Midőn a nagyközönség reggelenkint a szokásos újságot kezébe veszi, az újságrólkon kívül bizonyára nem jutnak eszébe azok a sápadt emberek, akik a nyomdák bacillusokkal telített, ólomporos levegőjében élnek napjaikat, az újságok s egyéb szellemi táplálékok előállításával foglalkozván. A sajtó e derék munkásai minden esztendőben egy napot szentelnek csak, hogy azt vigasztalás, ahol elfelejtik bujjukat bánatukat s egy-egy felejthetetlen napot a nagyközönséggel együtt töltsenek el. Az idei mulatság vasárnap e hó 21-én a Latzkovits-vendéglőben fog megtartatni, amely az idei farsang egyik legszebb, legsikerültebb mulatságának ígérkezik. Ajánljuk a nagyközönség figyelmébe a sajtó e derék munkásainak mulatságát.

— **Teaestély.** A székesfehérvári Iparoskör f. hó 23-án, kedden este 8 órakor, előtöltés helyiségeiben (Kossuth-utca 9) humoros előadással és táncokkal egybekötött teaestélyt rendez. Akik részt óhajtanak venni ezen estélyen Hein Márton Kossuth-utcai üzletében jegyezhetnek elő. Beléptidij. teával együtt 70 fillér.

Számáráköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsió

As Emulsió vársárlásánál a SCOTT-féle mástér védjegyet — a halast — kérjük figyelembe venni.

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt tápereje is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 60 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban.

— **Az iparosmesterek figyelmébe.** A rendőrkapitánysághoz több feljelentés érkezett, hogy az iparosok tanoncaikat nem járják rendesen iskolába. A rendőrség kihágásnak vévén a mesterek eljárását, fejenként 40—50 korona pénzbírságra ítélte őket. Hasonló módon járt el azokkal szemben is, akik alkalmazottaikat a munkásbiztosító pénztárnál bejelenteni elmulasztották.

— **Az érdi önkéntes tűzoltó egyesület felszerelésének kikészítésére** folyó hó 13-án Erden jól sikerült zártkörű táncmulatságot rendezett. Tekintve a nemes célt Erd közönsége sőt a vidék is szép számban gyűlt össze és Arnstein Jakab helyiséget teljesen megtöltötte. A mulatság nagy erkölcsi mint anyagi szempontból teljesen sikerült, felülírtani szíveket volt: Bogár József 5 kor. Bruszt Oszkár 4 kor., Nagy István, Lautner Ignác, Györiz Gergely, König Jakab, Várkonyi Atilla, Krausz József, Czirnus Viktor, Fodor István tanító, Katona Istváné, Brunner Sebestyén, Boross Dezső, Falusi Lajos, Ilkics Márton, Hangyási József, Hirsberger Valentin, Falas Hang György, Kovács János, Szabó Antal 2—2 kor. Ugy a látogatóknak mint a felülírtóknak köszönetet mond az érdi önkéntes tűzoltó egyesület.

— **Szabadbattyánban** a Kath. Legényegylet és Dalárda a nagyvendéglő helyiségében jól sikerült táncmulatságot rendezett a múlt vasárnap. A táncmulatságot élvezetes szellemi rész előzte meg. Jelen volt az egész intelligencia is. A jó sikerű ünnepség érdeme Gali János jegyzőt, Nagy László jegyzőt és Vajda Béla főtanítót illeti.

— **A tavasz előfutárjai megjelentek:** a magkereskedők széjjel küldik árjegyzőiket. Határozunk kell, kitől vegyünk, hol kapunk jó árut? Bizalom kérdése ez mindenek fölött, mert a mag külsejéről minőségét megítélni nem lehet, már pedig ha ocsut veszi, azt arasz, — tartja a közmondás. A Mauthner Gázi János budapesti udvari magkereskedő cég, mely 35 éves eredményes fenállása óta minden tekintetben megbízhatónak bizonyult, megadja a választ a fentiekre: a cég áruja kitűnő, helyes művelés mellett biztos siker, mely mindenkinek örömet szerez. Árjegyzéke, melyet kívánatra ingyen és bérmentve küld, kézikönyve a gazdának, kertésznek és a természet minden barátjának.

VITA

• SÓSKÜT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVIZ

Orvosilag ajánlva: húgysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vese és húgyhólyag-bántalmaknál sth.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgálja
Központi iroda: Budapest, V., Lipt-körút 29.

Főraktár:
SIMON GYÖRGY és KOVÁTS PÁL
utaknál Székesfehérvár.

KAPHATÓ: gygytárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

— **Nincs rendben a szénája.** Papp Albert mányi ref. tiszteletes kocsisa Moldvai István életrevaló szokást honosított meg. Minden reggel egy darab sonka fejében átdobott néhány villa takarmányt a szomszédába. Ezt a reá nézve előnyös szokást azonban észrevette a gazda s a dolog odalyukadt ki, hogy a bíróságnál is számolt kell róla adni.

— **A züllés útján.** Egyetemi hallgató volt valaha ifj. Blasek József alcsuti lakos, akit édes anyja, özv. Blasek Józsefné azért küldött a felsőbb iskolába, hogy diplomát szerezzen, támasztéka legyen elagott életének. A fiú Budapest romlott levegőjében teljesen letért arról a becsületes útról, amelyet a szülői nevelés készített elő s a bűnök útjára tévedt. Mőt a csendőrség foglalkozik veie. Az elzüllött egyetemi hallgató t. i. lopás céljából kibontotta özv. édes anyjának padlását, de a házbeliek zajára eltávozott. Más-

nap Beck Ferenc és Türk Szilárd házban történt hasonló eset, úgy hogy a csendőrségnek is közbe kellett lépnie. A tolvajt Blasek Józsefben puhatolták ki, aki valahogy nesztét vévén a csendőri nyomozásnak s hírtelen elutazott. Valószínűleg Budapestnek vette útját, a csendőrség ez irányban nyomoz tovább.

— **A Székesfehérvári Takarékpénztár** folyó hó 20-án d. u. 3 órakor tartotta 63-ik rendes évi közgyűlést gróf Cziráky Antal elnöklettel. Az elnök konstatalja a közgyűlés határozatképességét és az ülést megnyitja. Keresztes Zsigmond felszólal az igazgatóság jelentéséhez és felvilágosítást kér az értékpapíreltár és tervezett tökéfelemelés tárgyában. Diebala György elnök felvilágosító válasza, továbbá Bernstein Sámuel felszólalása után a közgyűlés az igazgatósági jelentést helyeslőleg tudomásul veszi és megbizza a takarékpénztár igazgatóságát, hogy az alapítófelemelés módozatait állapítsa meg és azokat egy egybehívandó rendkívüli közgyűlésen terjessze a részvényesek elé. A szokásos felmentvények megadása után megejtették a választások, melyeknek eredménye: választmányi tagok lettek, Schmelzer Jákó és Tóth István. Felügyelő bizottsági tagok: Fittler Béla, Piskli László, Réis István, Dr. Révy Ferenc és dr. Schlamadinger Jenő. — Dr. Löwy Károly részvényes teljes bizalmat és köszönetet mond az intézet elnökének, az igazgatóságnak, vezérigazgatónak, a felügyelő bizottságnak és tisztikárnak. — Részvényenkint 130 korona osztalék folyó hó 22-től kezdve az intézet pénztárnál kifizetetik.

— **Ruhatolvaj.** Buchman Fridrich helybeli honvédszótól ismeretlen tettes ellopott egy 30 korona értékű túlkabátot és egy pár tiszti cipőt.

— **Országos tolvaj.** Jó fogást csinált tegnap a rendőrség. Letartóztatott egy vad házasságban élő tolvajpárt, amelyről újabb bizonyított adatokból arra lehet következtetni, hogy nagy stílű tolvajokat tartóztatott le és sikerült megakadályozni a további manipulációjukban. Városunkban Vajda Géza kirt. főmérnöknel próbáltak szerencsét, ahol egy értékes karperec eltűnése miatt fogták gyanuba őket. A nő Krakovszky Mari különben a főmérnökéknél állott szolgálatban; a férfi Német István foglalkozásánküli lakatossegéd. A tolvajlás ganujában álló pár mindent tagadott, mire a nyomozást vezető Simon Sándor t. főkapitány bővebben érdeklődött muljuk és kilélték iránt. Távirati megkeresésre nyilvánvalóvá vált, hogy a tolvajpár Pápan és Veszprémben is követett el hasonló kivitelű lopásokat. A vett rendőri hírekre aztán Simon Sándor letartóztatja a tolvajpárt.

— **30 zsák krumpli.** Özv. Spitzer Simonné ercsii lakos összes krumpli készletéről van szó. A múlt napok egyikén a tulajdonosnő felnyitván a krumpli vermet, arra a felismerésre jutott, hogy a 30 zsák krumpli eltűnt egy szálig. A tolvajok előkerítése a csendőrokre hárult, akik Hajducsalád felnőt tagjaiban, aztán Ladányi Juli és Törzök Etel ercsii lakosokban találták fel a tolvajokat. Bismerték a tetet, azzal védekezvén, hogy a téli nyomoruságtól kényszerítve apránként hordták el a krumplit, egy-egy ébredre, vacsorára. Milyen megható ez a lopás!

Egy különálló újan épült, teljesen modern 5 szoba, cselédszoba, fürdőszoba, éléskamra, konyha, külön mosókonyhából álló villany- és vízvezetékekkel ellátott lakás, augusztus 1-re kiadó. Honvéd-u. 1. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

— **Jó testvérek.** Váiban Németh József és István testvérek összevessztek. Az öregebb József annyira ühbe gurult, hogy baltával levágta öccse bal kezének ujjait.

— **Az ellenségek.** Tóth György és Molnár István váli lakosok régi haragjuk elintézésére összekaptak. Molnár a viaskodás közben kiszúrta ellenfelének bal szemét.

— **Durva gyermek.** Szabó Pál fatubattyáni kazánkovács a legutabbi bűnök egyikébe esett: kezét emelte özvegy édesanyjára és leszurással fenyegette. A segitny asszony a csendőrokhöz folyamodott segítségért; akiknek szimien volt alkalmuk tapasztalni a hányaveti kazánkovács gorbombaságait. Megvasalva hozták a fehérvári börtönbe.

Egy gyermek öngyilkossága. A laza erkölcsi állapotok, amelyekben a nevelés nagy felügyeletet kívánna, egymás után hozzák szomorú gyümölcsöket. Várolt értesülünk, hogy ott egy 15 éves fiú Kovács János odaváló gazdaember fia felakasztotta magát. Az apa valamért megdorgálta rakoncátlan fiát, aki annyira szívére vette az apai fenyítéket, hogy önkéntleg vetett véget életének.

Egy 5 szobából és mellékhelyiségekből álló emeleti utcai lakás Megye-tér 13 sz. a. f. évi május hó 1-re kiadó.

— A vigyázatlanság nagy szerencsétlenséget Hekkel József 15 éves fiura. Flaubert-puskával lövöldözött s eközben megölte lábát.

SZÍNHÁZ.

Csütörtök, febr. 18.

Cabaret. Végre eltálla az igazgató a publikum izlését. Telt ház, kacagó közönség. A színeszek természetesen elemükben voltak mótáikkal és ügyes énekszámokkal. Az előadás, amelyet az Öngyilkosok klubja című színhistória előzött meg — majdnem éjjeliek tartott. Vasárnap megismétlik. Akkor azonban a csütörtöki rémdarabot — a polgármester kívánságára — elhagyják és helyette „Az almafa” című vigjátékot fogják adni.

Péntek, febr. 19.

A boszorkány. Kis közönség zónában.

Déri Béla jutalomjátéka. A szintársulat leg-szimpatikusabb, legszorgalmasabb tagja, Déri Béla kedden, 23-án tarja jutalomjátékát Schiller: Armány és szerelem című színművel, közönségünk jól ismeri Déri, felesleges öt külön ajánlanunk. De szíves készséggel figyelmeztetjük, hogy derék színegyüttes jutalomjátékát legalább telt házzal, ha lehet, egyéssel is jutalmazza.

Heti műsor

Vasárnap: Délután Orpheusz a pokolban; este Cabaret és Az almafa.

Hétfő: Notredami toronyőr.

Kedd: Armány és szerelem. Déri Béla jutalomjátéka.

Szerda: (Becsület. E. Tóth Juliska drámája.) Csütörtök: Becsület.

Péntek: Erdészeleány. (Zóna.)

Szombat: Baba. (Ardó Ilonka jutalomjátéka.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Székesfehérvári Hírlap. Tisztelt lapársunk legutóbb a „Boszorkány”, kritikájában ezeket írja: „Valóság, a dráma tartalma tisztelt lapársunk, a Fejérmegyei Naplónál élénk visszataszítást fog kelteni, de hát ez mit sem von le a remekmű becsértékéből.”

Mindenesetre visszatesszük. Megirtuk legutóbb, hogy Sardou akkor írta a Boszorkányt, mikor a kath. papság ellen hangulatot kellett kelteni. Erre volt alkalmas a Boszorkány, mely oly korból vette anyagát, a melynek keretében a kath. papságot hazugságokkal és ferdtételekkel igyekeztek befeketíteni. Ezt eléggé megmagyarázza már az a körülmény is, hogy a spanyol inkvizícióról származó rémhistoriáknak a szerzője: Llorent olyan ember volt, akit egyháza elleni viselkedése miatt állásától megfosztottak és spanyol hazája ellen való bűnei miatt hazafurólónak bélyegezték. Tehát ex pap és hazaáruló, aki gyűlölte egyházát és gyűlölte hazáját.

Visszont azt kérdezhették, hogy a Székesfehérvári Hírlapnak talán tetszik a „Boszorkány” tendenciája? Biztosíthatjuk lapársunkat, hogy ha valaki a színpad számára írta egy darabot, a melyben az a jelenet van leírva, mikor Kálmán János máglyán megégetteti Serev Mihályt, vagy Luther Márton író háborút hirdettet a parasztok ellen, vagy a lengyel zsidók sötét középkori vallási elfogultságát jellemző — a kálmínisták, lutheránusok, zsidók egyaránt felzúdulának, hogy a fehérvári Városi Színház nem arra való, hogy itt a mult bűneiért a jelen kor érdemes társadalmi

tényezőjét feketítsék be. Csúpan nálunk katolikusoknál szokás az, hogy ilyenkor szokás megpiszkálni a papszerkesztőt: hogy „hát azért ez mit sem von le a remekmű becsértékéből.” Egyébiránt most már fokozott melegséggel ajánljuk, hogy csak *mellőztassék bürgön olvasgani a lapunk tárcarovatában megkezdett sorozatot az inkvizíció ferdtételeiről és hazugságairól.* A Székesfehérvári Hírlapnak sem fog ártani, ha az ilyen ferde irányzatokat helyes világításban fogja szemlélteni.

Ez az egyik. A másik az, hogy tisztelt lapársunk régi szokásához híven, ismét nagyot akar tenni a néppárton s ismét igyekszik öt úgy feltüntetni, mintha a néppárt tagjainak hazafiságát akarná kétségbevonni. A Székesfehérvári Hírlap szerkesztője igen jól tudja, hogy a Fejérmegyei Napló jelenlegi szerkesztője lelkesedik a 48-as eszmékért, hogy Magyarország leghelyesebb politikai stációjának a *perszonalis uniót* tartja s hogy nem egy cikket írt azért, hogy a néppárt hagyja nyitott kérdésnek a közjogi kérdést. De azt is tudhatja, hogy teljes mértékben helyeseljük a néppárt kereszteni programját. Epen ezért, mikor valaki egy ilyen párt tagjait hazafatlanság vádjával akarja befeketíteni, tisztelettel megkérdesszük: tudja-e ezt bizonyítani? illetőleg tart-e igényt arra, hogy ezeket a szavait komolyan vegyék? Bárki hazafiságának kétségbevonása a legméltatlanabb és legigazságtalanabb támadás annak a legszentebb és legrágább érzelmei ellen. Kérdezzük tehát lapársunkat, be tudja-e bizonyítani az ellenkezőt s mondhatja-e joggal, hogy az országgyűlési néppárt akármelyik tagja-

nak hazafiasága alatta áll a függetlenségi párt bármelyik; vagy akár Kossuth Ferenc hazafiságának?

Alulirt légszeszgyár igazgatósága a legjobb minőségű sziléziai darab köszémből előállított

Coakszának

métermázsája 440 koronáért a légszeszgyárban ajánlja azon kedvezmény mellett, hogy aki 3 métermázsát, vagy ennél nagyobb mennyiséget vesz egyszerre, annak a légszeszgyár a saját fuvarán a coakszot helyben a házhoz (a ház kapujáig) szállítja fuvardíj nélkül. Az ugyanazon köszémből előállított

Kátrányának

métermázsáját pedig 6 koronáért ajánlja szintén a légszeszgyárban, előleges készpénzfizetés ellenében. Vagon rakományként külön megjegyzés szerint.

Kátrányunk nagyon alkalmas szőlőkárók festésére és mindennemű fa konzerválására.

Székesfehérvári légszeszvilágítási társulat igazgatója

MRAZ V.

VÉDJEGY.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi áruaitól ezen védjeggyel ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi áruaitól ezen védjeggyel ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

Első lipői kárpáti juhturógyár

PEWNY FÜLÖP

— LIPTÓSZENTMIKLÓS (alapított 1873.) —

Ajánlja kitűnőnek elismert készítményeit:

legfinomabb lipői csemege juhturót	különként	K. 1.60
finom I. lipői juhturót	"	" 1.20
II. " " "	"	" 1.—
legfinomabb valódi svájcei emmentháli	"	" 3.—
" magyar	"	" 2.20
" kárpáti téglány sajt	"	" 2.—

5 kgos rendelések (ha vegyesen is) bérmentve szállítatnak bármely postai állomáshoz. A rendelésekben kérem megjegyezni, hogy „hirdetés szerint.”